

Livsmedelsprodukter - dricksvatten

Stödande instruktion för Livsmedelsverket och kommuner

På den här sidan hittar du information om livsmedelsprodukter enligt 2 b § punkt 8 SLVFS 2001:30.

Skydd mot kontaminering av dricksvatten

Bilaga II kapitel IX punkt 3 till förordning (EG) nr 852/2004 beskriver i relativt få ord vad hela bilaga II egentligen handlar om, att dricksvatten kan kontamineras på olika sätt i hela kedjan från råvattentäkten till kranen hos konsumenten.

Kontaminering kan ske via korskopplingar, förorenade processkemikalier eller utrustning, felaktiga materialval, otäta genomföringar, gånggaller över öppna vattenytor, oljespill från motorer ovanför vattenytor, ventilationen, skadedjur, avloppsledning i taket på reservoar, inläckage vid läcklagning, ej pluggade rör vid nyanläggning/reparationer och liknande. Därför är det viktigt att ha en helhetssyn på dricksvattenproduktionen och distributionen och arbeta systematiskt med att minimera riskerna för kontaminering i varje steg i kedjan.

Skydd mot skadedjur

Det är viktigt att ha förebyggande åtgärder för att förhindra att skadedjur kontaminerar dricksvattnet, inte bara i vattenverk utan även i reservoarer. Ventilationsdon på reservoarer bör ha skyddsanordningar så att insekter, djur och fåglar inte kan komma in via ventilationen. Se bilaga II kapitel IX punkt 4 till förordning (EG) nr 852/2004.

Regler för hantering av kemikalier

Dricksvattnet ska skyddas mot föroreningar och från kontakt med giftiga ämnen. Se bilaga II kapitel IX punkt 8 till förordning (EG) nr 852/2004. Farliga ämnen ska märkas på ett korrekt sätt och lagras i särskilda säkra behållare. Diesel för reservkraft och andra petroleumprodukter bör förvaras avskilt från dricksvattenberedningen och i skyddsanpassade behållare eller invallningar som rymmer hela den lagrade volymen. Observera att petroleumprodukter kan ge vattnet lukt även om vattnet inte har kommit i direktkontakt med produkterna. Smörjmedel av olika slag för underhåll av maskinell utrustning bör också förvaras i särskilda utrymmen.

Vid målningsarbeten och andra reparationsarbeten kan lättflyktiga komponenter från färg och andra produkter påverka dricksvattnet i reservoarer och bassänger, till exempel genom ventilationsanordningar. Färg och lösningsmedel för fortlöpande underhållsarbeten bör därför förvaras och hanteras i särskilda utrymmen.

Det bör finnas särskilda förrådsutrymmen så att processkemikalier kan förvaras på ett betryggande sätt. Om processkemikalier ändå måste förvaras i anslutning till bassänger och liknande, bör särskilda säkerhetsanordningar finnas som förhindrar läckage. Säkerhetsdatablad om kemikalierna bör finnas tillgängliga och hållas aktuella.

Erfarenheten visar att förpacknings- och transportledet av kemikalier kan innebära risker för förorening. Det kan till exempel handla om avhärldningssalt som transporteras på lastbilsflak som inte blivit rengjorda efter tidigare transport. Det har också hänt att helt fel kemikalie har levererats. Därför är det viktigt att tillverkare och leverantörer av kemikalier har rutiner för rengöring och kontroll av returförpackningar och transportutrymmen.

Sådana krav kan till exempel ställas vid upphandling och bör kontrolleras vid mottagning. Det kan ibland vara nödvändigt att vattenverkspersonalen är med vid lossning av kemikalier. Det bör också finnas rutiner för mottagningskontroll och interna kemikalietransporter. Det kan också vara nödvändigt att påfyllningsdonen är skyddade eller låsta för att minimera risken för felleverans. De punkter i vattenverket där processkemikalierna fylls på efter leverans bör vara tydligt märkta för att motverka förväxling, liksom kärl, ledningar och doseringspunkter för processkemikalier.

Regler om hantering av kemiska produkter finns i förordningar och föreskrifter utfärdade med stöd av miljöbalken (1998:808) eller arbetsmiljölagen (1977:1160).

Bilaga II kapitel IX punkt 1-2 och 5-7 till förordning (EG) nr 852/2004 gäller inte för dricksvattenförsörjningen.

Senast uppdaterad 26 mars 2018 Ansvarig grupp LK_Team Livsmedelshygien